ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 14.6.2004
COM(2004) 363 τελικό

# ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**για την κυκλοφορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου και για τη χρήση των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 6 της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ του Συμβουλίου**

# ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Το άρθρο 1(14) τελευταία παράγραφος της οδηγίας 2002/11/ΕΚ του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2002, για την τροποποίηση της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ περί εμπορίας υλικών αγενούς πολλαπλασιασμού της αμπέλου και την κατάργηση της οδηγίας 74/649/ΕΟΚ, ορίζει ότι «Η Επιτροπή καταρτίζει, το αργότερο στις 23 Φεβρουαρίου 2004, έκθεση, συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις, σχετικά με την κυκλοφορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου και ειδικότερα τη χρήση των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη».

Ο σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να αξιολογήσει τα αποτελέσματα της έρευνας για την κυκλοφορία και για τη χρήση των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων για την εμπορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου καθώς και να υποβάλει ορισμένες προτάσεις για τη βελτίωση της νομοθεσίας που διέπει το εξαιρετικής σημασίας στάδιο της καλλιέργειας της αμπέλου και κατά συνέπεια το σύστημα οινοποίησης.

Για να μπορέσει η Επιτροπή να υποβάλει μια ολοκληρωμένη και επίκαιρη έκθεση στο Συμβούλιο, είχε διανείμει ένα ειδικό ερωτηματολόγιο στα κράτη μέλη. Το κείμενο του ερωτηματολογίου και οι απαντήσεις που δόθηκαν σε αυτό εξετάστηκαν σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη.

Με την παρούσα έκθεση αξιολογείται η πλήρωση των δύο απαιτήσεων που αναφέρθηκαν παραπάνω. Για την παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης εικόνας παρατίθενται περισσότερες πληροφορίες στο επισυναπτόμενο παράρτημα.

# ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

## για την κυκλοφορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου και για τη χρήση των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 6 της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ του Συμβουλίου

Το νέο άρθρο 10 παράγραφος 6 της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Απριλίου 1968, περί εμπορίας υλικών αγενούς πολλαπλασιασμού της αμπέλου, το οποίο θεσπίστηκε με την οδηγία 2002/11/ΕΚ του Συμβουλίου, ορίζει ότι «Η Επιτροπή καταρτίζει, το αργότερο στις 23 Φεβρουαρίου 2004, έκθεση, συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις, σχετικά με την κυκλοφορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου, και ειδικότερα τη χρήση των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη».

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να αξιολογηθούν τα αποτελέσματα της έρευνας που διενεργήθηκε στα κράτη μέλη και ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2003 σχετικά με την κυκλοφορία και τη χρήση των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων.

## 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο άρθρο 10 παράγραφος 1 ορίζεται ότι τα κράτη μέλη απαιτούν οι συσκευασίες και τα δέματα πολλαπλασιαστικού υλικού να φέρουν εξωτερική επίσημη ετικέτα, σύμφωνα με τις προδιαγραφές του παραρτήματος IV, η οποία να έχει συνταχθεί σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας και να στερεώνεται με το σύστημα σφράγισης. Το χρώμα της ετικέτας είναι λευκό με μια μωβ διαγώνια γραμμή για το αρχικό πολλαπλασιαστικό υλικό, λευκό για το βασικό πολλαπλασιαστικό υλικό, μπλε για το πιστοποιημένο υλικό και βαθύ κίτρινο για το υλικό της κατηγορίας «standard».

Ωστόσο, στο άρθρο 10 παράγραφος 2 ορίζεται ότι τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στους παραγωγούς που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός τους να διαθέτουν στο εμπόριο περισσότερες της μιας συσκευασίες ή δέματα εμβολιασμένων ή απλών έρριζων αμπέλων που έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά, με μία και μόνη ετικέτα σύμφωνη με το παράρτημα IV. Στην περίπτωση αυτή, οι συσκευασίες ή τα δέματα συνδέονται μεταξύ τους κατά τρόπο ώστε, κατά το διαχωρισμό τους, ο σύνδεσμος να καταστρέφεται και να μην δύναται να επανατοποθετηθεί. Η ετικέτα στερεώνεται στο σύνδεσμο αυτό. Δεν επιτρέπεται νέα σφράγιση.

Για να μπορέσει η Επιτροπή να υποβάλει μια ολοκληρωμένη και επίκαιρη έκθεση στο Συμβούλιο, είχε διανείμει ένα ειδικό ερωτηματολόγιο στα κράτη μέλη. Το κείμενο του ερωτηματολογίου και οι απαντήσεις που δόθηκαν σε αυτό εξετάστηκαν σε συνεργασία με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη.

## 2. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Τέσσερα κράτη μέλη έχουν απαλλαχθεί από την εφαρμογή της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ δυνάμει της απόφασης 75/287/ΕΟΚ της Επιτροπής, λόγω του ότι η εμπορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου είτε δεν υπάρχει είτε έχει ελάχιστη

οικονομική σημασία. Μεταξύ των υπόλοιπων έντεκα κρατών μελών, η εμπορία των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου είναι σημαντική σε οκτώ κράτη μέλη και έχει ελάχιστη οικονομική σημασία σε τρία κράτη μέλη.

Όσον αφορά τα εν λόγω έντεκα κράτη μέλη, πέντε από αυτά έχουν θέσει σε ισχύ τα σχετικά εθνικά μέτρα για την εφαρμογή της οδηγίας 2002/11/ΕΚ του Συμβουλίου με την οποία τροποποιήθηκε η οδηγία 68/193/ΕΟΚ. Τα άλλα κράτη μέλη βρίσκονται ακόμα στη διαδικασία εφαρμογής των μέτρων αυτών.

Η έκθεση εστιάζεται στη δραστηριότητα των οκτώ κρατών μελών όπου η καλλιέργεια της αμπέλου έχει οικονομική σημασία. Τα κράτη μέλη έχουν συγκροτήσει ή ορίσει τον φορέα που είναι αρμόδιος για την εφαρμογή των επίσημων μέτρων όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο Η (στο εξής καλούμενος «επίσημος φορέας»). Οι νομικές διατάξεις που συνδέονται με την εν λόγω οδηγία έχουν θεσπιστεί με ειδική εθνική νομοθεσία.

**Γενική οργάνωση του επίσημου φορέα**

Το προσωπικό (αριθμός επιθεωρητών και διοικητικών υπαλλήλων σε ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης) που απασχολεί ο επίσημος φορέας δυνάμει των διατάξεων της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ και των μέτρων εφαρμογής της, θεωρείται επαρκές σε σχέση με την αξία του πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου στο εκάστοτε κράτος μέλος. Οι επιθεωρητές πρέπει να κατέχουν δίπλωμα σπουδών ισοδύναμο με πανεπιστημιακό πτυχίο σε κλάδο της γεωπονικής ή άλλης συναφούς βιολογικής επιστήμης καθώς και σχετική πείρα. Για το επικουρικό προσωπικό που ενδεχομένως απασχολείται, απαιτείται δίπλωμα τεχνικής γεωπονικής σχολής ή συναφή τεχνικά προσόντα. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, το προσωπικό έχει επαγγελματική κατάρτιση και παρακολουθεί τακτικά γενικά και τεχνικά σεμινάρια για την ανανέωση των γνώσεων και των ικανοτήτων του.

## 3. ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ (ΆΡΘΡΑ 5Β ΚΑΙ 5Γ)

Όπως προβλέπεται στα σχετικά άρθρα για την αποδοχή μιας νέας ποικιλίας, εξετάζονται οι όροι που αφορούν τη διάκριση, τη σταθερότητα και την ομοιογένεια. Εφαρμόζονται οι απαιτήσεις της οδηγίας 72/169/ΕΟΚ περί καθορισμού των χαρακτηριστικών και των ελαχίστων προϋποθέσεων για τον έλεγχο ποικιλιών αμπέλου. Όπου αρμόζει, εφαρμόζονται επίσης τα πρωτόκολλα του Κοινοτικού Γραφείου Φυτικών Ποικιλιών (CPVO Community Plant Variety Office) και της Ένωσης Προστασίας των Φυτικών Ποικιλιών (UPOV Union de Protection des Obtentions Végétales) καθώς και οι περιγραφές του Διεθνούς Γραφείου Αμπέλου και Οίνου (OIVV Office International de la Vigne et du Vin).

Το πολλαπλασιαστικό υλικό για τις ποικιλίες που είναι επίσημα αποδεκτές σε άλλα κράτη μέλη γίνεται δεκτό για έλεγχο και πιστοποίηση σε όλες τις χώρες.

Στην περίπτωση καταγραφής κλώνων, εξετάζεται η αμπελογραφική τους ταύτιση με την αντίστοιχη ποικιλία.

Οι διαδικασίες καταγραφής που ακολουθούν τα κράτη μέλη έχουν ως εξής:

– Οι υποψήφιοι κλώνοι επιλέγονται για τα καλά γενετικά και φυτοϋγειονομικά τους χαρακτηριστικά από τον καλλιεργητή.

– Στην περίπτωση επιτυχών αποτελεσμάτων, ο καλλιεργητής υποβάλλει αίτηση στον εθνικό φορέα για την καταγραφή του κλώνου στον εθνικό κατάλογο.

– Οι κλώνοι υποβάλλονται σε δοκιμασίες για την ταυτότητα (πιστότητα ως προς τον τύπο), τη σταθερότητα και την ομοιογένειά τους βάσει της επίσημης περιγραφής της σχετικής ποικιλίας. Η ποιότητα των φυτών που παρουσιάζονται δεν πρέπει να είναι χαμηλότερη από τα πρότυπα που έχουν καθοριστεί για το πιστοποιημένο υλικό από την οδηγία 68/193/ΕΟΚ του Συμβουλίου και από τα εκτελεστικά της μέτρα.

– Ύστερα από την έγκριση από μέρους του φορέα, ο κλώνος εισάγεται στον εθνικό κατάλογο ποικιλιών αμπέλου ή σε κατάλογο κλώνων.

Ο εθνικός κατάλογος και ο κατάλογος κλώνων είναι διαθέσιμοι στο ευρύ κοινό. Υφίστανται επίσημη τακτική ενημέρωση.

## 4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ, ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΩΝ, Κ.Τ.Λ (ΑΡΘΡΑ 3 ΕΩΣ 13)

Ο επίσημος φορέας κάθε κράτους μέλους καταρτίζει ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, το οποίο αναθεωρείται περιοδικά. Διεξάγονται τακτικά επίσημες εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις του έργου του εν λόγω επίσημου φορέα. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, οι επιθεωρητές χρησιμοποιούν ένα εγχειρίδιο επιθεωρήσεων.

Οι διαδικασίες για την πιστοποίηση και τη χορήγηση άδειας για εμπορία διεξάγονται ως εξής:

– αξιολόγηση των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί για τη χορήγηση άδειας για εμπορία του πολλαπλασιαστικού υλικού και καταγραφή των στοιχείων·

– επιτόπιες επιθεωρήσεις, οι οποίες συνήθως καλύπτουν το σύνολο της έκτασης όπου καλλιεργούνται οι διαφορετικές κατηγορίες πολλαπλασιαστικού υλικού των φυτών. Ο στόχος είναι να ελεγχθούν οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί το πολλαπλασιαστικό υλικό όσον αφορά την ταυτότητα και την υγεία των φυτών ανά σχετική κατηγορία·

– επιθεώρηση του πολλαπλασιαστικού υλικού διαφόρων κατηγοριών, με σκοπό να ελεγχθεί η τήρηση των όρων σχετικά με την ταυτότητα, την ποιότητα του υλικού και της υγείας των φυτών που καθορίζονται στα παραρτήματα της προαναφερθείσας οδηγίας·

– διοικητικοί έλεγχοι σχετικά με την ικανοποίηση των απαιτήσεων που έχουν καθοριστεί μέσω συμφωνίας για την πιστοποίηση, την καταγραφή των στοιχείων, το σύστημα επισήμανσης, τη διαβίβαση άλλων συναφών εγγράφων, τη σφράγιση και τον έλεγχο των δηλωμένων ποσοτήτων.

Η εκπλήρωση όλων των όρων επιτρέπει τη χορήγηση επίσημων ετικετών ή την άδεια επισήμανσης υπό επίσημο έλεγχο.

Στη διάρκεια των επιθεωρήσεων λαμβάνονται δείγματα όπου χρειάζεται, κυρίως για να ελεγχθεί η υγεία των φυτών (εντοπισμός επιβλαβών για την ποιότητα οργανισμών). Η ανάγκη για ελέγχους ποιοτικών πτυχών, όπως η ταυτότητα του πολλαπλασιαστικού υλικού, εμφανίζεται λιγότερο συχνά. Η πλειονότητα των επίσημων φορέων έχει καθιερώσει ένα εγχειρίδιο για τις δειγματοληψίες.

## 5. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ

Τα πολλαπλασιαστικά υλικά της αμπέλου μπορούν να διατεθούν στην αγορά στο πλαίσιο τεσσάρων κατηγοριών: αρχικό πολλαπλασιαστικό υλικό, βασικό πολλαπλασιαστικό υλικό, πιστοποιημένο υλικό και υλικό «standard».

Για την κατηγορία «standard», στην πλειονότητα των κρατών μελών οι ετικέτες τυπώνονται υπό επίσημο έλεγχο, ενώ σε ένα κράτος μέλος τυπώνονται επίσημα. Για τις κατηγορίες πιστοποιημένου, βασικού και αρχικού πολλαπλασιαστικού υλικού, οι ετικέτες τυπώνονται υπό επίσημο έλεγχο σε τέσσερα κράτη μέλη ενώ στα υπόλοιπα τέσσερα τυπώνονται επίσημα.

Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία όσον αφορά τα μέτρα κατά της εξάπλωσης των επιβλαβών οργανισμών που υπόκεινται σε καραντίνα (οδηγία 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου), υπάρχει η δυνατότητα να περιλαμβάνονται οι πληροφορίες του φυτοϋγειονομικού διαβατηρίου στις ετικέτες πιστοποίησης, με εξαίρεση ένα κράτος μέλος όπου η δυνατότητα αυτή δεν ισχύει.

Όπως προβλέπεται στο άρθρο 10 παράγραφος 2, η πλειονότητα των κρατών μελών επιτρέπει τη διάθεση στην αγορά περισσότερων του ενός δέματος ή συσκευασίας εμβολιασμένων ή έρριζων αμπέλων με τη χρήση μιας και μόνης ετικέτας.

Η επισήμανση γίνεται κάτω από επίσημο έλεγχο σε τέσσερα κράτη μέλη και επίσημα στα υπόλοιπα τέσσερα.

Η κανονική διαδικασία για την ανιχνευσιμότητα πρέπει να ξεκινά από τις ετικέτες που φέρουν τα δέματα πολλαπλασιαστικού υλικού που κυκλοφορούν στην αγορά και να επιτρέπει τη διερεύνηση των προηγούμενων σταδίων μέσω των σχετικών εγγράφων (αίτηση για τον έλεγχο του υλικού ή φορολογικά έντυπα, κ.τ.λ.) έτσι ώστε να αξιολογείται η εκπλήρωση όλων των απαιτήσεων.

Γενικά, το πολλαπλασιαστικό υλικό δεν συνοδεύεται από συνοδευτικό έγγραφο εκτός από την περίπτωση δύο κρατών μελών, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει ένα φορολογικό ή μεταφορικό έγγραφο.

## 6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η οδηγία 2002/11/ΕΚ του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 68/193/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Απριλίου 1968, περί εμπορίας υλικών αγενούς πολλαπλασιασμού της αμπέλου, καθιέρωσε μία νέα προσέγγιση σχετικά με την προηγούμενη νομοθεσία στον τομέα αυτόν. Ειδικότερα:

– Η εσωτερική αγορά είναι σήμερα πλήρως εναρμονισμένη στον τομέα αυτόν που αποτελεί το αρχικό στάδιο του συστήματος αμπελουργίας.

– Οι νέες επιστημονικές γνώσεις μπορούν να μεταφερθούν στην παραγωγή του πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου.

– Η πληροφόρηση των καταναλωτών μπορεί να βελτιωθεί και η κυκλοφορία του πολλαπλασιαστικού υλικού μπορεί να επιβλεφθεί μέσω ενός νέου προτύπου ετικέτας και συνοδευτικών εγγράφων.

Τα κράτη μέλη συνάντησαν ορισμένες δυσκολίες κατά τη μεταφορά της οδηγίας, π.χ. σχετικά με την εφαρμογή των απαιτούμενων νέων προϋποθέσεων. Η προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας αποτέλεσε ένα άλλο συγκεκριμένο πρόβλημα (μέση καθυστέρηση 8 μηνών, βάσει των στοιχείων για τον Δεκέμβριο). Κατά συνέπεια, μια διεξοδική και πιο εμπεριστατωμένη αξιολόγηση της κυκλοφορίας στην αγορά του πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου και ειδικότερα της χρήσης των επίσημων ετικετών και των συνοδευτικών εγγράφων που τα κράτη μέλη καθιερώνουν θα είναι δυνατή μεσοπρόθεσμα (5 έτη). Η παρούσα έκθεση, η οποία συντάχθηκε σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς φορείς των κρατών μελών, θα πρέπει να εκληφθεί ως προκαταρκτική αξιολόγηση.

Η έκθεση εκπονήθηκε βάσει των εμπειριών που αποκομίστηκαν στο πλαίσιο των προηγούμενων όρων που καθορίζονταν από την προαναφερθείσα οδηγία. Οι εμπειρίες αυτές συγκρίθηκαν με τη σύντομη πείρα που αποκτήθηκε έως σήμερα στο πλαίσιο των νέων απαιτήσεων.

Παρ' ότι έως σήμερα πολύ λίγα προβλήματα εντοπίστηκαν ή δηλώθηκαν στους επίσημους φορείς, είναι σαφές ότι η ύπαρξη έστω και περιορισμένου αριθμού τέτοιων περιπτώσεων υποδηλώνει ότι θα μπορούσαν να βελτιωθούν περαιτέρω ορισμένες πτυχές σχετικά με τις απαιτήσεις που πρέπει να πληροί το πολλαπλασιαστικό υλικό κατά τη διάθεσή του στην αγορά και σχετικά με τη χρήση ετικετών και συνοδευτικών εγγράφων (π.χ. προσδιορισμός και παρακολούθηση των κρίσιμων σημείων της επισήμανσης, της ταυτότητας, της υγείας και της εξωτερικής ποιότητας του πολλαπλασιαστικού υλικού).

Ένα μέσο για να διαπιστωθεί εάν προκύπτουν τέτοιες βελτιώσεις είναι οι δοκιμές και οι αναλύσεις. Δυνάμει των διατάξεων της οδηγίας (άρθρο 16), προτείνεται η Επιτροπή να εξακολουθήσει να εγγυάται την ύπαρξη ρυθμίσεων για τον συντονισμό, τη διεξαγωγή, την επιθεώρηση και τη χρηματοδότηση δοκιμών και αναλύσεων. Οι δοκιμές και οι αναλύσεις αποσκοπούν στο να εναρμονίσουν τις τεχνικές μεθόδους εξέτασης του πολλαπλασιαστικού υλικού και στο να εξασφαλίσουν ότι το πολλαπλασιαστικό υλικό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις και τους όρους της οδηγίας. Αυτή η πτυχή μπορεί να θεωρηθεί κρίσιμη όσον αφορά την ένταξη χωρών όπου η αμπελουργία διαδραματίζει πολύ σημαντικό ρόλο, εφόσον βελτιώνει την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ των κρατών μελών.

Τα κύρια συμπεράσματα είναι τα ακόλουθα:

– Τα κράτη μέλη πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για να βελτιώσουν το σύστημα ελέγχου, διεξάγοντας επιθεωρήσεις, δειγματοληψίες και δοκιμές για να επαληθεύσουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις.

– Τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν συνεχώς τους παραγωγούς να προσπαθήσουν εντονότερα να κατανοήσουν τον νέο ρόλο τους και να βελτιώσουν το ποιοτικό επίπεδο των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου, τα οποία κατέχουν σημαντική θέση στη γεωργία της Κοινότητας.

– Οι επίσημοι φορείς των κρατών μελών εξετάζουν την πιθανότητα που ορίζεται στο άρθρο 10 παράγραφος 3, να απαιτούν τα πολλαπλασιαστικά υλικά που παράγονται στην επικράτειά τους να συνοδεύονται από έγγραφο το οποίο να αυξάνει τη διαφάνεια της αγοράς για την προστασία του τελικού καταναλωτή από οικονομική άποψη, π.χ. αγαθά πιστά ως προς τον τύπο (εμπιστοσύνη στην αγορά και οικονομική προστασία του καταναλωτή), καθώς και τις πρακτικές για την επιδίωξη του στόχου αυτού.

Βάσει της γενικής γνώμης που διατυπώθηκε από τους επίσημους φορείς και της σημερινής πείρας, δεν θεωρείται αναγκαία η υποβολή προτάσεων για την κυκλοφορία στην αγορά των πολλαπλασιαστικών υλικών της αμπέλου και ειδικότερα για τη χρήση επίσημων ετικετών και των σχετικών συνοδευτικών εγγράφων που έχουν καθιερώσει τα κράτη μέλη επί του παρόντος..

# ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

## 1. ΠΟΙΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΦΥΤΟΫΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΥΛΙΚΟ «STANDARD» ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ (ΑΡΘΡΑ 3, 10 ΚΑΙ 11)

Η εμπορία υλικού «standard» που χρησιμοποιείται ως υποκείμενο δεν επιτρέπεται σε τρία κράτη μέλη, ενώ η εμπορία πολλαπλασιαστικού υλικού «standard» δεν επιτρέπεται σε ένα κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους τεχνικούς όρους που καθορίζονται στα παραρτήματα της οδηγίας. Οι μητρικές φυτείες, τα φυτώρια και τα διάφορα πολλαπλασιαστικά υλικά υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο. Όλα τα είδη πολλαπλασιαστικού υλικού υπόκεινται σε τεχνικό και διοικητικό έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων τόσο για τις ετικέτες όσο και για τη σφράγιση του υλικού.

## 2. ΠΟΙΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΦΥΤΟΫΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ (ΑΡΘΡΑ 3 ΚΑΙ 11)

Τα εθνικά συστήματα πιστοποίησης καθιερώθηκαν στις αρχές της δεκαετίας του ’70 στη Γαλλία και την Ιταλία και στη συνέχεια σταδιακά στα υπόλοιπα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τους τεχνικούς όρους που καθορίζονται από τα παραρτήματα της οδηγίας. Οι μητρικές φυτείες, τα φυτώρια και τα διάφορα πολλαπλασιαστικά υλικά υπόκεινται σε υποχρεωτικό έλεγχο. Όλα τα είδη και οι κατηγορίες (αρχικό, βασικό και πιστοποιημένο) πολλαπλασιαστικού υλικού υπόκεινται σε τεχνικό και διοικητικό έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων των ελέγχων τόσο για τις ετικέτες όσο και για τη σφράγιση του υλικού.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τα εθνικά συστήματα πιστοποίησης σε συνδυασμό με το σύστημα του EPPO (Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φυτοπροστασίας) και τον κατάλογο χαρακτηριστικών του Διεθνούς Γραφείου Αμπέλου και Οίνου (OIVV). Σε ορισμένες περιπτώσεις γίνεται επίσημη αναφορά στο προαναφερθέν σύστημα. Η διαδικασία πιστοποίησης ακολουθεί τον κατάλογο των επιβλαβών οργανισμών του EPPO και εφαρμόζει τη μεθοδολογία κατάρτισης ευρετηρίων και τις μεθόδους αναγνώρισης του EPPO.

Λιγότερο συχνά, ο ίδιος ο καλλιεργητής μπορεί να προβεί στον προ-πολλαπλασιασμό των κλώνων. Στην πλειονότητα των κρατών μελών, οι μητρικές φυτείες για την παραγωγή του υλικού της βασικής κατηγορίας (άρριζα μοσχεύματα και έρριζα εμβολιασμένα μοσχεύματα) και τα φυτώρια όπου παράγονται τα έρριζα απλά μοσχεύματα και τα εμβολιομοσχεύματα, ελέγχονται από επιθεωρητές του κεντρικού επίσημου φορέα, ενώ οι μητρικές φυτείες και τα φυτώρια για την παραγωγή πιστοποιημένου και «standard» υλικού ελέγχονται από υπαλλήλους των τοπικών αρχών. Συνήθως τα έρριζα απλά και εμβολιασμένα μοσχεύματα της βασικής κατηγορίας πωλούνται σε ιδιοκτήτες φυτωρίων για τη δημιουργία μητρικών φυτειών από τις οποίες συλλέγουν πολλαπλασιαστικό υλικό (άρριζα μοσχεύματα και εμβολιομοσχεύματα) της πιστοποιημένης κατηγορίας (που προέρχονται από κλώνο).

## 3. ΑΝΙΧΝΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ

Για να εξασφαλιστεί η κατάλληλη ανιχνευσιμότητα (δυνατότητα ανίχνευσης της προέλευσης και του προορισμού μιας αμπέλου), οι παραγωγοί πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου οφείλουν να υποβάλλουν αίτηση χορήγησης άδειας για την εμπορία του προαναφερθέντος υλικού. Μεταξύ των στοιχείων που μπορούν να καταγράφουν οι επίσημοι φορείς περιλαμβάνονται τα εξής:

– Ονοματεπώνυμο και σχετικές διευθύνσεις του παραγωγού.

– Περιγραφή της ποικιλίας, του τύπου και της κατηγορίας του υλικού, τόποι παραγωγής.

– Ετήσια αρχεία των εγκαταστάσεων, ποικιλίες/παρτίδες που έχουν καλλιεργηθεί και προέλευση του πολλαπλασιαστικού υλικού.

– Διοικητικές υποχρεώσεις (μητρώο διαχείρισης καλλιεργειών, μητρώο αγορών/πωλήσεων).

– Κατάλληλη αναγνώριση του υλικού στο φυτώριο.

Οι παραγωγοί πρέπει να επιτρέπουν την πρόσβαση για σκοπούς επιθεώρησης και δειγματοληψίας και γενικά να συνεργάζονται με τον αρμόδιο επίσημο φορέα. Έτσι αποκτούν έναν κωδικό αριθμό αναγνώρισης. Οι επιθεωρήσεις στις εγκαταστάσεις διενεργούνται από τους επίσημους φορείς με σκοπό να επαληθευθεί ότι ο παραγωγός και το υλικό πληρούν τους όρους της οδηγίας.

Η άδεια έχει ισχύ ανά ποσότητα, ανά εποχή ή/και ανά έτος.

Οι επιθεωρητές συνεργάζονται στενά με τις επιχειρήσεις ώστε να αποφεύγονται, όταν είναι δυνατόν, οι καταστάσεις όπου οι προδιαγραφές υποβαθμίζονται σε βαθμό που να απαιτείται η αναστολή ή η ανάκληση της άδειας. Η αναστολή ενδέχεται να επιβληθεί όταν σημειωθεί σοβαρή, αλλά χρονικά περιορισμένη, παραβίαση των απαιτήσεων της οδηγίας. Ο επιθεωρητής εκδίδει σχετική ειδοποίηση και στη συνέχεια ελέγχει εάν βελτιώθηκαν οι προδιαγραφές και οι διαδικασίες. Ο υποβιβασμός του πολλαπλασιαστικού υλικού ή/και η ανάκληση της άδειας εμπορίας του ενδέχεται να επιβληθούν μόνον σε εξαιρετικές περιστάσεις, όπως εάν παραβλέφθηκαν ηθελημένα οι απαιτήσεις της οδηγίας, με ελάχιστες πιθανότητες βελτίωσης.

Τα μητρώα αδειών είναι διαθέσιμα στις αρχές αλλά συνήθως όχι στο κοινό. Ωστόσο, στα περισσότερα κράτη μέλη το κοινό έχει πρόσβαση στον κατάλογο των εγκεκριμένων παραγωγών (κωδικός αριθμός αναγνώρισης της επιχείρησης, ονοματεπώνυμο, τόπος), άμεσα ή ύστερα από σχετικό αίτημα.

## 4. ΔΟΚΙΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΕΙΣ

Μόνον σε περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες λαμβάνονται δείγματα από την αγορά και υποβάλλονται σε δοκιμές ή/και αναλύσεις για να ελεγχθεί η συμμόρφωσή τους με τις ποιοτικές απαιτήσεις των περισσότερων κρατών μελών όπου η παραγωγή

του πολλαπλασιαστικού υλικού της αμπέλου έχει εμπορική σημασία. Σε δύο κράτη μέλη οι δοκιμές και οι αναλύσεις διενεργούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Τα δείγματα εξετάζονται είτε από τις διορισμένες αρχές που είναι αρμόδιες για τις ποιοτικές απαιτήσεις που ορίζει η οδηγία ή από συνεργαζόμενους φορείς βάσει συμφωνιών. Συνήθως οι φορείς που είναι αρμόδιοι για τις δοκιμές και τις αναλύσεις ακολουθούν ένα σύστημα ποιότητας.

Τα αποτελέσματα των δειγματοληψιών κατέδειξαν μόνον λίγες περιπτώσεις με προβλήματα ποιότητας. Όσον αφορά την υγεία των φυτών, οι συχνότερες περιπτώσεις προβλημάτων αφορούν ιούς, μύκητες, μυκοπλάσματα και βακτήρια (*Agrobacterium*).

## 5. ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΤΗΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

Συνέχεια που δίνεται στις επιθεωρήσεις ή στις δοκιμές και τις αναλύσεις:

Το απαιτούμενο διορθωτικό μέτρο εξαρτάται από τη σοβαρότητα και την πολυπλοκότητα του προβλήματος. Για απλά θέματα, ο επιθεωρητής που επισκέπτεται τα φυτώρια μπορεί να εκδώσει άμεσες οδηγίες. Για πιο πολύπλοκα προβλήματα που απαιτούν συνέχεια (π.χ. νέοι νοσογόνοι παράγοντες, παραβάσεις) το ζήτημα παραπέμπεται σε ανώτερους επιθεωρητές οι οποίοι μπορούν, εφόσον χρειαστεί, να ζητήσουν οδηγίες από τις κεντρικές υπηρεσίες (από προϊστάμενους επιθεωρητές, ανώτερους υπαλλήλους υπουργείων ή άλλους υπευθύνους πολιτικής) ώστε να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα.

Συνέχεια που δίνεται στις καταγγελίες των πελατών:

Ο επίσημος αρμόδιος φορέας απαιτεί τη λήψη άμεσων διορθωτικών μέτρων (π.χ. θεραπεία των προσβληθέντων φυτών, καταστροφή του υλικού, βελτίωση της εποπτείας ή της καλλιέργειας, κ.τ.λ.) από τους παραγωγούς εφόσον αυτοί εδρεύουν στο ίδιο κράτος μέλος. Στην περίπτωση παραγωγών με έδρα σε άλλα κράτη μέλη, ο επίσημος φορέας ενημερώνει τον αντίστοιχο επίσημο φορέα του κράτους μέλους όπου εδρεύει ο παραγωγός.

Όταν παραλαμβάνονται καταγγελίες σχετικά με την ποιότητα του πολλαπλασιαστικού υλικού, ο επίσημος φορέας ελέγχει εάν όντως η το αντικείμενο της καταγγελίας συνδέεται με το προμηθευόμενο πολλαπλασιαστικό υλικό ή προκαλείται από αυτό. Εάν υπάρχουν στοιχεία ότι η συναλλαγή αφορούσε υλικό λανθασμένης ταυτότητας ή επισήμανσης, επισφαλούς υγείας ή ποιότητας, ενημερώνονται σχετικά ο παραγωγός και ο πελάτης του. Στη συνέχεια ο παραγωγός οφείλει να λάβει μέτρα για να λύσει το πρόβλημα και δέχεται συμβουλές ώστε να αποφύγει την επανάληψή του.

Πρέπει να τονιστεί ότι σε πολύ λίγες από τις καταγγελίες που έχουν υποβληθεί έως σήμερα στους επίσημους φορείς απαιτήθηκε η λήψη διορθωτικών μέτρων. Οι συχνότερες περιπτώσεις αφορούν την απουσία ετικετών ή συνοδευτικών εγγράφων ή λανθασμένης συμπλήρωσης των εν λόγω εγγράφων. Σε ορισμένες περιπτώσεις πρόκειται για προβλήματα ποιότητας, όπως η υγεία των φυτών και η ελλιπής

επισήμανση (απουσία ετικετών, ετικέτες με ατελείς πληροφορίες), η περιορισμένη ανάπτυξη των υποκειμένων και η χαμηλή ποιότητα των μοσχευμάτων ή των νέων φυτών (αδυναμία του σημείου εμβολιασμού, διάμετροι, ξηρό υλικό). Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν κυρίως τις εξής κατηγορίες πολλαπλασιαστικού υλικό, αντίστοιχα: πιστοποιημένη, «standard» και βασική.

Τα συχνότερα μέτρα που λαμβάνονται είναι: αγωγή κατά των νοσογόνων παραγόντων, απόσυρση του υλικού από την αγορά, καταστροφή του, βελτίωση του εσωτερικού συστήματος ποιότητας. Ο επίσημος φορέας επαληθεύει, με μεταγενέστερες επιθεωρήσεις και ελέγχους, ότι εφαρμόζονται σωστά τα διορθωτικά μέτρα που πρόκειται να ληφθούν.